

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 501/2016-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. februára 2017 v senáte zloženom z predsedu Milana Ľalíka (sudca spravodajca), zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Petra Brňáka prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpeného advokátom JUDr. Ľubomírom Hnátom, Guothova 2403/20, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 206/2007 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKČIA] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských

práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 206/2007 porušené boli.

2. Okresnému súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 206/2007 prikazuje ďalej konať bez zbytočných prieťahov.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadosťučinenie v sume 2 500 € (slovom dvetisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Bratislava II povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. [REDAKOVANÉ] priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 303,16 € (slovom tristotri eur a šesťnásť centov), ktoré je Okresný súd Bratislava II povinný vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Ľubomíra Hnáta, Guothova 2403/20, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 501/2016-13 zo 17. augusta 2016 podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 206/2007 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že v napadnutom konaní sa plnoletý syn sťažovateľa (ďalej len „navrhovateľ“) domáha zmeny rozsudku Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 17 P 100/92 zo 14. septembra 2004 v časti týkajúcej sa výšky výživného. Aj napriek tomu, že okresný súd vo veci trikrát meritórne rozhodol, jeho rozsudky boli Krajským súdom v Bratislave (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie (naposledy uznesením odvolacieho súdu z 28. apríla 2014).

3. Sťažovateľ na základe priebehu napadnutého konania opísaného v sťažnosti zastáva názor, že v ňom dochádza k zbytočným prietahom, a v odôvodnení sťažnosti bližšie argumentuje:

„K porušeniu mojich ústavných práv došlo najmä tým, že Okresný súd Bratislava II nekonal v zmysle čl. 17 CSP tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá a ochrana práv bola rýchla a účinná.

... Vec (zvýšenie výživného na plnoleté dieťa) nie je podľa môjho názoru právne ani fakticky zložitá, o čom svedčí stabilizovaná judikatúra všeobecných súdov v tejto oblasti.

Správanie sťažovateľa je možné hodnotiť len ako aktívne a súčinnosťné. Svojim postupom nezaložil príčinu spomaleného postupu Okresného súdu Bratislava II.

... V sťažovateľovom prípade je predmetná vec prejednávaná všeobecnými súdmi SR od roku 2007 (9 rokov). Do podania tejto ústavnej sťažnosti nebolo orgánom s právomocou vo veci konať právoplatne rozhodnuté.

Absenciou konečného súdneho rozhodnutia vo veci zvýšenia výživného na plnoleté dieťa sa sťažovateľ (ktorý má aj dve ostatné vyživovacie povinnosti voči maloletým deťom) ocitol v stave právnej neistoty. Sťažovateľ totiž netuší, akú celkovú finančnú čiastku bude musieť poskytnúť navrhovateľovi.

Sťažovateľ si je vedomý, že dĺžku konania bez zbytočných prietahov nemožno numericky určiť. V danom prípade však Okresný súd Bratislava II koná už 9 rokov, čo vzhľadom na faktickú a právnu nenáročnosť veci (zvýšenie výživného na plnoleté dieťa) neprimerané. Doba, počas ktorej sa vedie predmetné konanie, je aj vzhľadom na povahu a účel dotknutých ústavných práv neprimerane dlhá.

Sťažovateľ je toho právneho názoru, že nečinnosťou Okresného súdu Bratislava II, resp. jeho nerešpektovaním právneho názoru súdu vyššieho stupňa došlo k porušeniu jej ústavných práv zaručených v článku 48 ods. 2 Ústavy SR a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov. V posudzovanom prípade aktívnej činnosti súdu nebránila žiadna objektívna prekážka.

... Pochybenie a prieťahy v konaní sú zavinené výlučne Okresným súdom Bratislava II a jeho opakovaným nerešpektovaním právneho názoru Krajského súdu v Bratislave.“

4. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vyslovil porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, aby prikázal okresnému súdu v tejto veci konať bez zbytočných prieťahov, priznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume 7 000 € a úhradu trov konania v sume 303,16 €.

5. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou listom sp. zn. Spr 2100/16 zo 7. októbra 2016, a právny zástupca sťažovateľa k vhodnosti ústneho pojednávania podaním z 29. septembra 2016.

5.1 Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení okrem chronológie úkonov vykonaných okresným súdom v napadnutom konaní k veci uviedla:

„Po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu uvádzam, že vo veci sa jedná o zvýšenie výživného na plnoleté dieťa. Vo veci pôvodne konala [REDAKOVANÉ], ktorá vo veci procesne konala, spolu trikrát vo veci meritórne rozhodla, rozsudky tunajšieho súdu však boli zrušené a vrátené na ďalšie konanie. Vzhľadom na dlhodobú práceneschopnosť [REDAKOVANÉ] vo veci v súčasnosti koná nová zákonná sudkyňa, ktorá vo veci vykonala niekoľko procesných úkonov a stanovila termín pojednávania na deň 02.11.2016.“

Zároveň oznámila, že netrvá na ústnom pojednávaní ústavného súdu a súhlasí s jeho upustením.

5.2 Právny zástupca sťažovateľa vo svojom stanovisku doručenom ústavnému súdu 11. októbra 2016 uviedol, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania.

6. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

7. Z obsahu sťažnosti a vyjadrení účastníkov konania ústavný súd zistil tento priebeh a stav napadnutého konania:

Dňa 11. septembra 2007 navrhovateľ doručil okresnému súdu návrh na zvýšenie výživného.

Dňa 15. októbra 2007 okresný súd nariadil pojednávanie na 23. január 2008.

Dňa 23. januára 2008 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré po vypočutí účastníkov bolo odročené na 30. máj 2008.

Dňa 30. mája 2008 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré po prejednaní veci bolo odročené na 27. jún 2008.

Dňa 27. júna 2008 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 31. október 2008.

Dňa 31. októbra 2008 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré po prejednaní veci bolo odročené na 21. november 2008.

Dňa 21. novembra 2008 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré po výsluchu účastníkov bolo odročené na 13. február 2009.

Dňa 13. februára 2009 okresný súd na pojednávaní vyhlásil dokazovanie za skončené a vyhlásil rozsudok.

Dňa 24. marca 2009 navrhovateľ doručil odvolanie proti rozsudku okresného súdu.

Dňa 7. apríla 2009 okresný súd zaslal odvolanie navrhovateľa sťažovateľovi na vyjadrenie.

Dňa 16. apríla 2009 sa sťažovateľ proti rozsudku okresného súdu odvolal.

Dňa 29. apríla 2009 sa sťažovateľ vyjadril k odvolaniu navrhovateľa.

Dňa 30. apríla 2009 navrhovateľ doručil stanovisko k odvolaniu sťažovateľa.

Dňa 12. mája 2009 bol spis predložený odvolaciemu súdu.

Dňa 8. októbra 2009 krajský súd uznesením sp. zn. 6 Co 165/09 zrušil rozsudok okresného súdu z 13. februára 2009 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Dňa 16. októbra 2009 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 4. novembra 2009 navrhovateľ doručil návrh na nariadenie predbežného opatrenia.

Dňa 9. novembra 2009 okresný súd uznesením nariadil predbežné opatrenie.

Dňa 20. novembra 2009 sťažovateľ sa odvolal proti nariadeniu predbežného opatrenia.

Dňa 24. novembra 2009 okresný súd zaslal odvolanie sťažovateľa navrhovateľovi na vyjadrenie a vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie.

Dňa 8. februára 2010 sťažovateľ zaplatil súdny poplatok za odvolanie.

Dňa 8. marca 2010 bol spis predložený odvolaciemu súdu.

Dňa 9. marca 2010 krajský súd uznesením zmenil rozhodnutie okresného súdu tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

Dňa 11. marca 2010 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 11. augusta 2010 okresný súd nariadil pojednávanie na 26. november 2010.

Dňa 26. novembra 2010 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 28. február 2011.

Dňa 28. februára 2011 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré po výsluchu účastníkov bolo odročené na 18. apríl 2011.

Dňa 18. apríla 2011 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené pre účel vyhlásenia rozhodnutia na 9. máj 2011.

Dňa 9. mája 2011 bol z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne zrušený termín vyhlásenia rozhodnutia.

Dňa 10. augusta 2011 okresný súd vyhlásil meritórny rozsudok.

Dňa 16. augusta 2011 sa účastníci proti rozsudku okresného súdu odvolali.

Dňa 14. novembra 2011 okresný súd zaslal odvolania účastníkov protistranám na vyjadrenie.

Dňa 13. januára 2012 bol spis predložený odvolaciemu súdu.

Dňa 27. februára 2012 krajský súd uznesením sp. zn. 6 Co 35/2012 zrušil rozsudok okresného súdu z 10. augusta 2011 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Dňa 15. marca 2012 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 22. júla 2012 okresný súd nariadil pojednávanie na 10. august 2012.

Dňa 10. augusta 2012 bolo nariadené pojednávanie odročené na 8. október 2012 z dôvodu neprítomnosti účastníkov.

Dňa 8. októbra 2012 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené pre účel vyhlásenia rozsudku na 29. október 2012.

Dňa 29. októbra 2012 okresný súd vyhlásil rozsudok.

Dňa 12. novembra 2012 sa navrhovateľ proti rozsudku okresného súdu odvolal.

Dňa 13. novembra 2012 sťažovateľ doručil odvolanie proti rozsudku okresného súdu.

Dňa 20. novembra 2012 okresný súd zaslal odvolania účastníkov protistranám na vyjadrenie.

Dňa 21. januára 2013 bol spis predložený odvolaciemu súdu.

Dňa 28. apríla 2014 krajský súd uznesením sp. zn. 6 Co 45/2013 zrušil rozsudok okresného súdu z 29. októbra 2012 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Dňa 9. mája 2014 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 25. júla 2014 okresný súd nariadil pojednávanie na 27. október 2014.

Dňa 27. októbra 2014 bolo nariadené pojednávanie odročené z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne.

Dňa 19. decembra 2014 okresný súd nariadil pojednávanie na 20. marec 2015.

Dňa 20. marca 2015 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré po výsluchu navrhovateľa bolo odročené na 29. máj 2015.

Dňa 29. mája 2015 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré po výsluchu účastníkov bolo odročené na 23. október 2015.

Dňa 23. októbra 2015 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré po prejednaní veci bolo odročené na 19. február 2016.

Dňa 17. decembra 2015 okresný súd vyzval Sociálnu poisťovňu a sťažovateľa na oznámenie skutočností dôležitých pre konanie.

Dňa 5. januára 2016 Sociálna poisťovňa doručila odpoveď na dopyt súdu.

Dňa 2. februára 2016 okresný súd zrušil nariadený termín pojednávania z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne.

Dňa 18. apríla 2016 okresný súd vyzval sťažovateľa na predloženie listín.

Dňa 13. mája 2016 sťažovateľ doručil požadované listiny.

Dňa 31. augusta 2016 okresný súd nariadil pojednávanie na 2. november 2016.

Dňa 2. novembra 2016 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 30. január 2017.

III.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1 a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

9. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 206/2007 dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

10. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná...

11. Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

12. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, pričom tento účel možno dosiahnuť zásadne až právoplatným rozhodnutím (mutatis mutandis II. ÚS 26/95, I. ÚS 47/96, III. ÚS 116/02).

13. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada

aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

14. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predmetom napadnutého konania je nárok na zvýšenie výživného, t. j. vec, ktorej povaha si vyžaduje osobitnú starostlivosť všeobecného súdu o naplnenie účelu súdneho konania, čo okrem iného znamená, že všeobecný súd má povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a skončená (§ 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, § 157 ods. 1 Civilného sporového poriadku) a aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň osoba obrátila so žiadosťou o rozhodnutie (mutatis mutandis I. ÚS 145/03, I. ÚS 142/03, I. ÚS 19/00).

15. Posúdením napadnutého konania podľa prvého kritéria ústavný súd dospel k záveru, že preskúmané konanie nie je po právnej ani skutkovej stránke zložitú. Spory o určenie (zvýšenie) výživného tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej agendy okresných súdov, pričom k tejto problematike existuje v zásade ustálená judikatúra všeobecných súdov. Na zložitú napadnutého konania nepoukázala ani predsedníčka okresného súdu vo vyjadrení k sťažnosti.

16. Pri hodnotení ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v napadnutom konaní, ústavný súd zistil, že aj sťažovateľ čiastočne prispel svojím správaním k celkovej dĺžke napadnutého konania. Ústavný súd v tomto smere poukazuje najmä na neospravedlненú neúčast' sťažovateľa na nariadených pojednávaniach konaných 10. augusta 2012 a 20. marca 2015, ktoré museli byť z tohto dôvodu odročené. Uvedené skutočnosti nepochybne mali dopad na celkovú dĺžku trvania konania, na čo ústavný súd musel pri posudzovaní veci prihliadnuť. Napriek tomu v danom prípade podiel sťažovateľa na vzniknutých prieťahoch podľa názoru ústavného súdu neospravedlňuje neúmerne dlho trvajúce konanie okresného súdu.

17. Napokon ústavný súd hodnotil samotný postup okresného súdu a z prehľadu procesných úkonov zistil v postupe okresného súdu nielen nečinnosť, ale aj neefektívnu činnosť.

18. Okresný súd bol v predmetnej veci opakovane nečinný najmä v období od 11. marca 2010 do 26. novembra 2010 (osem mesiacov), od 15. marca 2012 do 10. augusta 2012 (takmer päť mesiacov), od 9. mája 2014 do 20. marca 2015 (desať mesiacov) a od 13. mája 2016 do 2. novembra 2016 (viac ako päť mesiacov). Uvedené obdobia nečinnosti okresného súdu bez akýchkoľvek zákonných dôvodov treba považovať za zbytočné prietahy v konaní, ktoré sú z ústavnoprávneho aspektu netolerovateľné.

19. Ústavný súd pripomína, že nielen nečinnosť, ale aj nesústredená a neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, pre ktoré sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (napr. I. ÚS 376/06, III. ÚS 90/07, III. ÚS 109/07).

20. O neefektívnom postupe okresného súdu svedčí skutočnosť, že tri meritórne rozsudky okresného súdu boli odvolacím súdom zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu a nedostatku riadneho odôvodnenia. Okresný súd postupoval neefektívne aj pri nariadovaní pojednávaní, keď tieto nariadoval aj s odstupom 4 až 5 mesiacov, čo nemožno považovať za súladné s požiadavkou rýchlej a účinnej ochrany práv účastníkov konania.

21. Uvedenú nečinnosť a neefektívnu činnosť okresného súdu v napadnutom konaní treba považovať za zbytočné prietahy v konaní, ktoré sú z ústavnoprávneho aspektu netolerovateľné. Ústavný súd preto konštatuje, že v napadnutom konaní došlo k prietahom, ktoré neboli spôsobené zložitou vecou ani správaním sťažovateľa, ale najmä v dôsledku postupu okresného súdu.

22. Vo vzťahu k dlhodobej práceneschopnosti zákonnej sudkyne pôvodne konajúcej vo veci, na ktorú poukázal okresný súd vo svojom vyjadrení k sťažnosti, ústavný súd uvádza, že podľa jeho právneho názoru vyjadreného v rozhodnutí sp. zn. III. ÚS 14/00 otázky množstva vecí, personálne a organizačné problémy súdu nie sú v zásade ústavne významné pre posúdenie toho, či došlo k zbytočným priet'ahom v konaní (mutatis mutandis I. ÚS 55/02, IV. ÚS 84/02). Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí, a teda vykonanie spravodlivosti bez zbytočných priet'ahov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania (pozri napr. I. ÚS 119/03).

23. Napokon ústavný súd konštatuje, že už samotná dĺžka trvania konania, ktorá predstavuje viac ako 9 rokov, sama osebe signalizuje porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote. Z uvedených dôvodov ústavný súd vyslovil porušenie označených práv sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto rozhodnutia).

24. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd v bode 2 výroku tohto rozhodnutia prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať v predmetnej veci bez zbytočných priet'ahov.

25. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie. Sťažovateľ považuje za primerané priznať mu finančné zadosťučinenie v sume 7 000 € vzhľadom na zistené obdobie nečinnosti okresného súdu a jeho opakované nerešpektovanie právneho názoru súdu vyššieho stupňa. Podľa sťažovateľa v dôsledku uvedeného postupu okresného súdu je znižovaná jeho ľudská dôstojnosť a narušený princíp právnej istoty.

26. Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa, najmä na doterajšiu dĺžku napadnutého konania, ako aj zistený podiel sťažovateľa na zbytočných prietáhoch považuje za primerané v sume 2 500 € (bod 3 výroku tohto rozhodnutia).

27. Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátom JUDr. Ľubomírom Hnátom, a podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde uložil okresnému súdu povinnosť uhradiť sťažovateľovi trovy konania v ním uplatnenej sume 303,16 € (odmena za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2016) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Trovy konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa podľa bodu 4 výroku rozhodnutia.

28. Vzhľadom na znenie čl. 133 ústavy toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. februára 2017